

UNIVERSITETET I BERGEN

Det humanistiske fakultet

Økonomiavdelingen

Referanse

2020/4684-ANNHFE

Dato

02.09.2020

Budsjettforslag 2021 - Det humanistiske fakultet

Vi viser til brev datert 2. juni 2020 om utarbeidelse av budsjettforslag for 2021.

Fakultetsstyret vedtok vedlagte budsjettforslag for Det humanistiske fakultet den 1. september 2020.

Vennlig hilsen

Kim Ove Hommen
Fakultetsdirektør

Annhild Fetveit
Seksjonssjef

Vedlegg

1 Vedtatt budsjettforslag 2021 - Det humanistiske fakultet

Kopi

Jørgen Magnus Sejersted

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

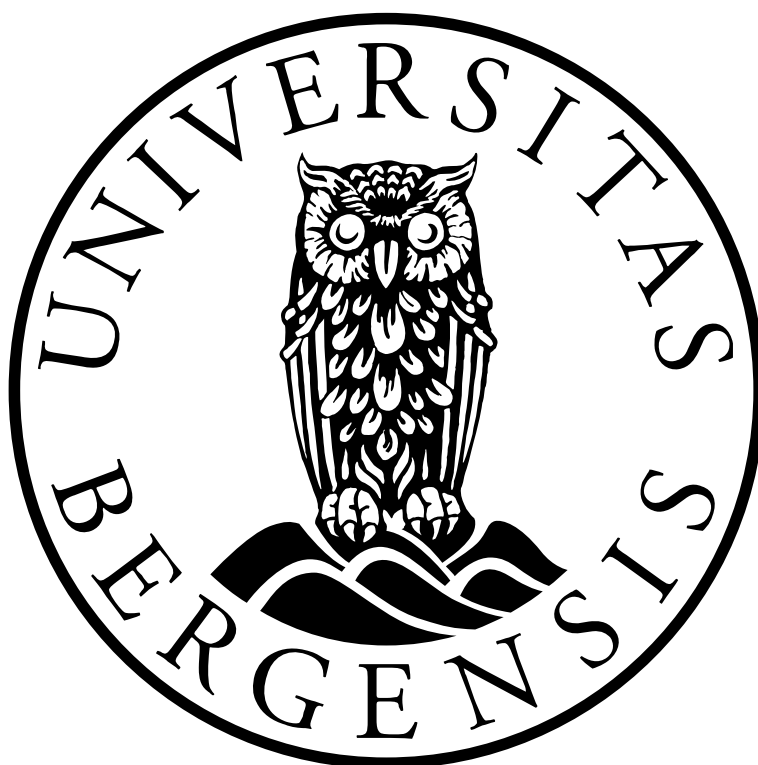
Det humanistiske fakultet
Telefon 55589380
post@hf.uib.no

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Harald Hårfagresgt. 1
Bergen

Saksbehandler
Annhild Fetveit
55589386

Det humanistiske fakultet

Budsjettforslag 2021

Fakultetsstyremøte 01.09.20

Innhold

Innledning.....	3
1 Anslag på samlede inntekter i 2021	4
1.1 Basisinntekter	4
1.2 Resultatinntekter (åpen og lukket ramme)	5
1.3 Instituttinntekter (annuum)	5
1.4 Avskrivningsinntekter	5
1.5 Øremerkede midler rekrutteringsstillinger	5
1.6 Øremerkede midler annet	8
1.7 Instituttinntekter øremerkede midler	11
2 Planlagt disponering av 2021-budsjettet.....	11
2.1 Disponering knyttet til tiltak DIREKTE inn mot faglige mål.....	11
2.1.1 Fakultetets mål, tiltak, ressursinnsats og resultater for de strategiske områdene	11
2.1.2 Fakultetets mål, tiltak, ressursinnsats og resultater i klyngene	12
2.1.3 Andre viktige mål og tiltak ved fakultetet (handlingsplaner og egne mål)	13
2.2 Disponering knyttet til tiltak INDIREKTE rettet mot faglige mål.....	15
2.2.1 Fakultetets innspill til UiBs strategibudsjett	15
2.2.2 Fakultetets vurdering av BOA-inntektskildene og planlagte budsjettposter til egeninnsats og overhead.....	18
2.2.3 Fakultetets mål, tiltak og resultater innen effektivisering og gevinstrealisering.....	20
2.2.4 Fakultetets mål, tiltak og forslag knyttet til studieplasser.....	21
2.2.5 Investeringer.....	23

Innledning

To dilemmaer preger Det humanistiske fakultetets fagpolitiske valg; det ene er forholdet mellom faglig bredde og styrking av sterke fagmiljøer og enkeltfag med stor studenttilstrømming, det andre er forholdet mellom individuell humanistisk grunnforskning og tverrfaglig, tematisk satsning, ofte utført i forskergrupper. Her må fakultetet balansere ulike hensyn. Vi opprettholder et bredt utvalg disipliner. Samtidig allokerer vi gradvis ressurser og bemanning etter studenttilstrømming og forskningsstrategiske hensyn. Dette medfører at noen fag vil være på et bemanningsmessig minimum.

Det humanistiske fakultet har en kontrollert økonomi som ifølge siste prognose vil utvikle seg fra et begrenset underskudd til balanse i løpet av 2021. Etter noen år med stram økonomistyring med betydelige nedskjæringer i vitenskapelige og administrative årsverk håper fakultetet å opprettholde volumet på forskning og undervisning fremover, og på sikt øke. Utviklingen i annuum er nå positiv og fakultetets resultatinntekter øker. Ytterligere effektivisering vil i praksis være et rent rammekutt med direkte konsekvenser for faglig virksomhet. For å nå våre mål vil vi arbeide videre med studiekvalitet og gjennomføring samtidig som vi har etablert insentiver for å tiltrekke oss eksterntfinansierte prosjekter både på forsknings- og undervisningssiden. Fakultetet ser yngre forskertalenter og post doktorer som en nøkkel til prosjektutvikling. Vi forutsetter samtidig at UiB tar hensyn til sin status som ett av Norges to breddeuniversiteter med særlige kulturelle oppgaver og forpliktelser som ikke er eksplisitte i finansieringsmodellene.

Forutsigbare og langsiktige økonomiske rammer er avgjørende for fakultetet. I lys forrige budsjettprosess gjelder dette ikke minst fordelingen av rekrutteringsstillinger. Fakultetet følger aktivt opp UiBs strategier med oppbygging av fremragende forskningsmiljøer. Fakultetet føler et særlig ansvar for UiBs Humaniorastrategi og ser det som vesentlig at denne blir styrket ytterligere med strategiske midler, blant annet for å etablere et humaniorasenter for hele UiB. Vi bidrar inn i flere tverrfaglige satsninger ved UiB. Middelalderklyngen er godt etablert og vi forventer en videreføring av denne. Fakultetet arbeider aktivt med å videreutvikle studie- og undervisningskvalitet, blant annet gjennom nyopprettet FUND- og mentorordning. Vi har redusert frafall på lektorutdanningen og imøteser etableringen av et lektorsenter. Fakultetet vil ta del i flere initiativer på utdanningssiden, ikke minst tverrfaglige programmer som PPE, HD og bærekraftmaster. Vi ser også stort potensial i EVU og eksterntfinansierte utdanningsprosjekter. 2020 markerte et gjennombrudd i arbeidet for arkiv, samlinger og digital humanistisk infrastruktur. Våre miljøer har kommet inn på Nasjonalt veikart for infrastruktur. Vi ser det som avgjørende at også UiBs infrastrukturensatsning tilpasses særtrekk ved humanistiske fag.

1 Anslag på samlede inntekter i 2021

Inntektene for 2021 er basert på universitetets og fakultetets strategi og handlingsplaner. Som skissert i brevet fra Universitetsdirektøren har vi lagt til grunn:

- Lønns- og priskompensasjon (LPK) på 2,25 %
- Strategisk omfordeling ved UiB på 1 %
- Effektiviseringskutt på 0,5 %
- Tildelte studieplasser og rekrutteringsstillinger fra revidert nasjonalbudsjett 2020 (20 5-årige studieplasser i kategori D og 2 rekrutteringsstillinger fra august 2020)

Andre endringer er forklart nærmere under.

Tabell 1: Fakultetets budsjettforslag for inntekter 2021

Budsjettforslag for inntekter Det humanistiske fakultet (tusen kr)	Budsjett 2020	Budsjettforslag 2021	Endring	Endring i %
Basis	164 289	167 152	2 863	1,7 %
Resultatbasert uttelling åpen ramme	87 015	90 257	3 242	3,7 %
Resultatbasert uttelling lukket ramme	17 150	19 340	2 190	12,8 %
Delsum annuum	268 454	276 750	8 296	3,1 %
Øremerkede midler rekrutteringsstillinger	71 775	76 684	4 909	6,8 %
Øremerkede midler annet	18 614	28 175	9 561	51,4 %
Delsum øremerket	90 389	104 860	14 471	16,0 %
Sum KD-inntekt	358 843	381 610	22 767	6,3 %
Instituttinntekter	1 000	1 000	0	0,0 %
Instituttinntekter øremerket	5 000	3 500	-1 500	-30,0 %
Avskrivningsinntekter	460	434	-26	-5,7 %
Øvrige inntekter grunnbevilgning	6 460	4 934	-1 526	-23,6 %
Sum grunnbevilgning	365 303	386 544	21 241	5,8 %
Bidragmidler NFR	34 339	38 000	3 661	10,7 %
Bidragmidler EU	20 098	19 000	-1 098	-5,5 %
Bidragmidler andre	20 865	19 000	-1 865	-8,9 %
Oppdragsmidler	5 444	11 000	5 556	102,1 %
Sum bidrags- og oppdragsmidler	80 746	87 000	6 254	7,7 %
Sum totalt inntektsbudsjett	446 049	473 544	27 495	6,2 %

1.1 Basisinntekter

I basis har vi lagt til grunn en økning på 2 millioner kr i 2021, som skissert i universitetsstyresaken om budsjettfordeling 2019 (sak 2018/4861 side 16). Økningen på 2+2 millioner i 2020/21 rettes inn mot lektorfagene engelsk, historie og nordisk, samt digital kultur. Basisstyrkingen har vært avgjørende for den positive utviklingen vi ser på lektorutdanningen.

I basis har vi også lagt inn virkning av tildelte nye studieplasser med 0,7 millioner kr (IKT-plasser fra 2018) og 1,8 millioner kr (tiltaksplan 2020).

Vi har trukket ut 1 million kr fra budsjettet i 2021 til Universitetsbiblioteket i tråd med avtale om overføring av arkiv og samlinger. I tillegg er det trukket ut 0,154 millioner kr til dekning av kostnader for sentralisert masteropptak (år 2 av 2).

1.2 Resultatinntekter (åpen og lukket ramme)

Resultatinntektene er basert på resultater fra 2019 og oppdaterte priser, inkludert LPK, fra økonomiavdelingen. Endringen er på 3 millioner i åpen ramme og 2,2 millioner i lukket ramme.

1.3 Instituttinntekter (annuum)

Som i fjor beregner vi 1 million kroner i instituttinntekter på annuum (prosjekt 00000). Se også kapittel 1.7 Instituttinntekter øremerkede midler, der vi budsjetterer med 3,5 mill. kr.

1.4 Avskrivningsinntekter

Avskrivningsinntektene går fra 0,46 til 0,43 mill. kr grunnet høyere investeringskostnader i 2021. Se også punkt 2.2.5 Investeringer.

1.5 Øremerkede midler rekrutteringsstillinger

I 2020 ligger fakultetet over tildelingsbrevets måltall for rekrutteringsstillinger, blant annet fordi fakultetets måltall ble nedjustert.

Rekrutteringsstillinger utgjør en stor del av fakultetets stab og er en helt vesentlig del av fakultetets faglig-strategiske handlingsrom. Stipendiat- og postdoktorstillinger er også en avgjørende forutsetning for deltakelse i tverrfaglige satsninger og større søknader. Nedskjæringer i antall rekrutteringsstillinger oppleves som dramatisk av fagmiljøer og fakultet. I budsjettet for 2020 opplevde HF et drastisk kutt i midlertidige rekrutteringsstillinger da UiB ikke bare kuttet de som var blitt ledige, men også definerte to særlige tildelinger inn i det opprinnelige måltallet. Denne politikken har skapt usikkerhet ved fakultetet mht rekrutteringsstillingene. Den koronarelaterte forlengelsen av ph.d.'ene vil ytterligere utsette instituttenes mulighet for nye utlysninger. Fakultetet er svært opptatt av å opprettholde antallet åpne rekrutteringsstillinger, både faste og midlertidige, for å kunne rekruttere de beste kandidatene. Dette er også viktig for rekrutteringssituasjonen innen fakultetets mange små fag og fagområder.

Som en del av KDs tiltakspakke rettet mot universitet- og høyskolesektoren for å bøte på uheldige konsekvenser av koronoapandemien, ble fakultetet tildelt to nye rekrutteringshjemler med tilsetting høsten 2020. Disse rekrutteringsstillingene skulle knyttes til studieplassene som ble gitt i tiltakspakken. For HF's del vil dette si skolefagene.

Fakultetet ønsker at UiB øker andelen av rekrutteringsstillinger som kan brukes til postdoktorer, fra 20 til 30%. Vi anser postdoktorene våre som en viktig forskningsressurs som er avgjørende for å utvikle nye BOA-prosjekter, ikke minst innen UiB's prioriterte felt ERC Starting Grant. Å øke andelen postdoktorer vil være et virkemiddel i fakultetets forskningssatsning for ytterligere eksternfinansiering.

Tabell 2: Rekrutteringsstillinger på GB inkludert budsjettinnspill for 2021

		Budsjettforslag				
Prosjekt 720006	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Måltall i budsjetttramme	79,42	81,25	82,6	76,8	73,6	66,3
Sum faste rekrutteringsstillinger	62,25	62,25	62,25	62,25	62,25	62,25
Sum midlertidige rekrutteringsstillinger	17,17	19,00	20,33	17,50	13,83	5,00

Utvikling midlertidige hjemler	Saksnr.	2020	2021	2022	2023	2024	2025
8 fra 2016 start H2016 slutt vår 2020	15/5600	4,00					
6 fra 2017	16/5203	6,00	3,00				
2 fra 2018	18/4861	2,00	2,00	1,33			
1 fra MN knyttet strategiske satsningsområder	18/4861	1,00	1,00	1,00			
1 fra 2019 Humaniorastrategi	18/4861	1,00	1,00	1,00	0,50		
4 åpne stillinger fra høst 2020	19/5702	2,00	4,00	4,00	4,00	2,00	
1 fra 2020 Kinasatsning (eget brev)	19/5702	0,50					
2 nye tiltakspakke 2020	19/5702	0,67	2,00	2,00	2,00	1,33	

Resursbehov i budsjettforslag	Saksnr.	2020	2021	2022	2023	2024	2025
6 åpne stillinger fra høst 2021			3	6	6	6	3
1 stilling knyttet til språksamlingene			0,5	1	1	1	0,5
1 stilling knyttet til SDG			0,5	1	1	1	0,5
1 stilling knyttet til av UiBs strategiske samfunnsområder			0,5	1	1	1	0,5
1 stilling knyttet til Norsk som andrespråk			0,5	1	1	1	0,5
1 fra 2020 Kinasatsning (eget brev)	19/5702		1	1	1	0,5	

Andre GB-finansierte rek.stillinger	Saksnr.	2020	2021	2022	2023	2024	2025
«Kjønn, seksualitet og makt: #metoo i en akademisk kontekst» 3 år fra 2018	17/5016	1					
Strategiske samfunnsutfordringer fra MOF internfaktureres	17/5311	1	1	0,67			
Sum andre GB-finansierte rek.stillinger		2	1	0,67	0	0	0

Sum rekrutteringsstillinger GB		81,4	82,3	83,3	79,8	76,1	67,3
---------------------------------------	--	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Fakultetet forventer å ligge på et måltall i overkant av 80 rekrutteringsstillinger med ambisjon om økning. I 2019 var måltallet på 80,8 finansierte årsverk, i 2020 i utgangspunktet 78,7. Fra høsten 2020 ble det tildelt to stillinger med tertialeffekt som tiltakspakke, slik at totalt måltall er 79,4 for 2020.

I 2021 utløper 6 midlertidige stillinger. Vi ønsker primært å få disse fornyet som åpne midlertidige stillinger med halvårseffekt i 2021. HF har en særlig breddestruktur med mange fag som har behov for å sikre rekruttering og kontinuitet gjennom åpne utlysninger. I tillegg ber vi om ytterligere 4 strategisk øremerkede stillinger, også med halvårseffekt i 2021, totalt 10 stillinger (halvårseffekt i 2021, 5 stillinger).

HF ber om

- å få fornyet de 6 midlertidige stillingene for å følge opp humaniorastrategiens fokus på kvalitet, fakultetets bredde og forskningssatsing, og for å videreutvikle HF sitt nye forskerutdanningsprogram og opprettholde faglig aktivitet og rekrutteringsgrunnlag.
- en rekrutteringsstilling til språksamlingene. UiB bygger opp språksamlingene ved UBB med direkte støtte fra KD og KUD. UiB har fått helt og delvis tilslag på søknader som inneholder egeninnsats i form av rekrutteringsstillinger. Det er ikke presisert hvor disse kommer fra i søknadene (Revisjonsprosjektet/ Norsk ordbok NOAH). HF har selv bevilget og tilsatt en

stipendiat knyttet til Revisjonsprosjektet i 2019, samt at en relevant postdoktor har nådd opp i åpen konkurranse. Vi ber om at UiB avsetter en rekrutteringsstilling som egeninnsats til oppbyggingen av ordbokmiljøet, som del av innvilgete prosjekter. Det er nødvendig for HF at UiB sentralt involverer seg aktivt i språksatsningen og prioriterer denne.

- en rekrutteringsstilling til FNs bærekraftsmål (SDG). SKOK har en særlig spissing inn mot SDG5 Likestilling, og vi ønsker i denne sammenhengen bedre å kunne utnytte forskningspotensialet i de unike ressursene som bygges ut ved Skeivt arkiv. Vi ber derfor om en rekrutteringsstilling innrettet spesifikt mot dette feltet. Som for Språksamlingene gjelder det for Skeivt arkiv at en viktig motivasjon for at KD legger slike særfinansierte tiltak til universitetet, er universitetets mulighet og vilje til å knytte forskning, undervisning og kompetanseoppbygging til ressursen.
- en tverrfaglig rekrutteringsstilling delt mellom SKOK og SVT. HF ønsker å følge opp UiBs mål om humanistiske perspektiver innen marin, klima og globale samfunnsutfordringer. De to tverrfaglige sentrene SKOK og SVT ønsker å styrke sitt interne samarbeid innen dette området med én felles rekrutteringsstilling som utforsker muligheter og hindre for tverrfaglighet innen ett eller flere av UiBs strategiske samfunnsområder.
- en rekrutteringsstilling til fagområdet Norsk som andrespråk. Dette er et fag i stor utvikling og med viktig samfunnsrelevans og potensiale innen videreutdanning. Faget har prekært behov for økt kompetanse og rekruttering de nærmeste årene.
- Videre finansiering for resten av 4-årsperioden av postdoktorstillingen knyttet til Kinastrategien, som ble innvilget med halvårseffekt 2020 (19/5702-60).

Rekrutteringsstillinger allerede gitt, men ikke inkludert i måltallet på 79,4 for 2020-budsjettet, er følgende:

- 1 stipendiat fra UiB satsingsområdene (fra Medisin) om globale samfunnsutfordringer ved SKOK med 1/3 bevilgning i 2018 og full bevilgning fra 2019.
- #Metoo er ikke gitt som en rekrutteringsstilling, men viser i kapittelet under, fordi vi har ansatt en 4-årig postdoktor for midlene (utløper 2020).

Ettersom perioden for UiBs strategi nå nærmer seg en avslutning, og fordi konkurransen om hjemlene er hard, foreslår fakultetet at UiB avslutter omdefinering av to rekrutteringshjemler til hvert av de strategiske områdene, og i stedet overlater handlingsrom til fakultetene for å avgjøre deltakelse i tverrfaglige satsninger gjennom egne rekrutteringshjemler. Dersom man velger å opprettholde øremerking av rekrutteringshjemler til strategiområder, bør også humaniorastrategien tilgodesees. Se punkt også 2.2.1.

1.6 Øremerkede midler annet

Tabell 3: Øremerkede midler annet

Øremerkede tiltak HF	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Endring	Endring
700252 Norskursene fast del	5 600	5 726	126	2,3 %
700253 Studiesentre England/Tyskland	11 453	11 711	258	2,2 %
700316 Handlingsplan for Kina- Kinesisk kultur	500	511	11	2,3 %
700316 Handlingsplan for Kina - frikjøp kompetanseutvalg	213	218	5	2,3 %
710032 Fremragende miljøer	1 855	1 897	42	2,3 %
000000 Middelalderklyngen, videreføring	1 749	1 788	39	2,3 %
000000 Brofinansiering middelalderarkeologi		500	500	
000000 Frikjøp leder Holberg	650	665	15	2,3 %
000000 Brofinansiering Religiøse minoriteter	930	160	-770	-82,8 %
000000 Karriereutvikling yngre forskere		1 000	1 000	
000000 Humanistisk infrastruktur	0	500	500	
000000 Utvikling av Tverrfaglig master i bærekraft	0	500	500	
000000 Utvikling av Honours Degree		1 500	1 500	
000000 Utvikling av PPE	0	1 500	1 500	
700268 Vitenskapshistorie, UiB	2 044	0	-2 044	-100,0 %
000000 #metoo i en akademisk kontekst	863	0	-863	-100,0 %
Sum øremerkede tiltak	25 857	28 175	2 318	9,0 %

700252 Norskursene fast del – en del av bevilgningen fra Studieadministrativ og HR-avdelingene bevilges som ordinære KD-inntekter, mens resten er resultatavhengig og overføres som interne transaksjoner. Se også kapittelet «Andre øremerkede prosjekter» i neste avsnitt. For 2021 legger vi til grunn at denne inntekten lønns- og prisjusteres i tråd med annen aktivitet, ettersom størsteparten av kostnadene for norskursene er knyttet til lønnsmidler til undervisning. De særskilte 80 studieplassene til flyktninger og innvandrere tas opp her.

700253 Studiesentrene i York og Kiel: Mesteparten av bevilgningen øremerket studiesentrene disponeres til Det norske studiesenteret i Storbritannia til finansiering av daglig leder og styreleder samt undervisningssamarbeid med Universitetet i York. Senteret har hatt en stabilt høy aktivitet. Kostnadsnivået påvirkes av valutakursen. Fra og med budsjettåret 2020 har fakultetet overtatt ansvar for en rekke økonomiske og administrative oppgaver.

Studiesenteret i Kiel har dreiet virksomheten til også å inkludere utvikling av forskningssamarbeid og får en fast bevilgning i kroner som ikke påvirkes av utviklingen i valutakursen.

700316 Handlingsplan for Kina omfatter to formål: en støtte til styrking av kompetanse i kinesisk kultur finansiert med 500 000 kr i 2020 og 2021 (19/5702-84), samt arbeid i kompetanseutvalget for Kina i perioden 2019-2021 (18/4861-58) 218 000.

710032 Fremragende miljøer gjelder en 5-årig elitesatsing for ansettelse av en toppforsker ved Institutt for filosofi og førstesemesterstudier. Bevilgningen består av lik finansiering gjennom BOA (Trond Mohn stiftelse) og grunnbevilgningen. Prosjektet startet opp i 2017 med 1/3 av årlig bevilgning og avsluttes i 2022 med 2/3 bevilgning. Etter fem år går prosjektet ut, og fakultetet beholder lønnsmidlene til toppforskeren (sak 16/5203-121).

000000 Middelalderklyngen fikk etableringsstøtte i 2017 for en treårsperiode (16/5203-69). Midlene har blitt brukt til å finansiere en prosjektstilling og delfinansiere drift og faglige aktiviteter, som for eksempel middelalder-uken. Vi legger til grunn en fortsatt finansiering i størrelsesorden 1,7 millioner i 2021 og i strategiperioden fram til 2022. Se mer om den totale satsingen, inkludert fakultetets egeninnsats, under punkt 2.1.2 Fakultetets mål, tiltak, ressursinnsats og resultater i klyngene.

000000 Brofinansiering middelalderarkeologi. 3-årig brofinansiering til middelalderarkeologi, tilknyttet aktiviteten ved middelalderklyngen. Se punkt 2.1.2.

000000 Frikjøp leder Holbergprisen. Ny oppnevning som faglig leder for sekretariatet til Holbergprisen gjelder fra 1. august 2019 – 31. juli 2023.

000000 Brofinansiering Religiøse minoriteter. Fakultetet mottok i Budsjett 2019 tilsagn om oppstartfinansiering av nettbasert masterprogram i religiøse minoriteter. Beløpet for 2021, som er det siste året, utgjør kr 160 000.

000000 Karriereutvikling yngre forskere. Fakultetet ønsker å styrke yngre forskeres mulighet for karriereutvikling også utover Momentum-programmet og ber om 1 million kroner som et ledd i fakultetets forskningssatsning på dette feltet. Se mer om satsningen under punkt 2.1.3.

000000 Humanistisk infrastruktur. Oppbygging og videreutvikling av datalingvistisk miljø i forbindelse med e-infrastrukturen Clarino i perioden 2021-2024. 0,5 mill. kr. i 2021, 1 mill. kr i 2022 og 1,5 mill. kr i 2023 og 2024. Se mer omtale under punkt 2.2.1.

000000 Utvikling av tverrfaglig master i bærekraft. SVT bidrar i UiBs arbeidsgruppe for å utvikle et tverrfakultært masterprogram i bærekraft. Utvikling gjelder perioden 2020-2021, med planlagt oppstart 2022. Vi ber om utviklingsmidler og avventer en driftsmodell.

000000 Utvikling av Honours Degree (HD) i samarbeid med MatNat. I 2021 vil HD-programmet kunne utvikles itråd med rapporter og med planlagt oppstart i 2022. Halvparten av utviklingskostnadene vil ligge hos vårt fakultet. Se mer omtale under punkt 2.2.4 «Nye studieplasser».

000000 Utvikling av integrert masterprogram i Politics, Philosophy and Economics (PPE) i samarbeid med SV-fakultetet. Utviklingen av programmet vil kunne skje i 2021 med oppstart i 2022. Se mer omtale under punkt 2.2.4 «Nye studieplasser».

Vi regner ikke med inntekter til **700268 Vitenskapshistorie** og **000000 #metoo i en akademisk kontekst** for 2021.

Andre øremerkede prosjekter ved fakultetet (UiB-interne inntekter)

Det humanistiske fakultet har ansvar for to store oppgaver som finansieres utenom den ordinære budsjetttildelingen til fakultetet, nemlig examen philosophicum og norskkursene.

Tabell 4: Andre øremerkede prosjekter – Ex. phil. og norskkurs

Ex. phil.	Totalt 2021	Norskkurs	Totalt 2021
KD-inntekter GP	0	KD-inntekter GP	-5 726 000
Interne inntekter Ex. phil.	-24 000 000	Interne inntekter Norskkurs	-7 059 000
Lønnskostnader	21 630 000	Lønnskostnader	11 272 000
Andre driftskostnader	200 000	Andre driftskostnader	250 000
Interne transaksjoner	2 170 000	Interne transaksjoner	1 263 000
Sum	0	Sum	0

700245 Examen philosophicum er et obligatorisk studietilbud til alle nye studenter, tradisjonelt i første semester. Størsteparten av undervisningen blir gjort av faste undervisningsressurser. Alle fakultetene finansierer Ex. phil. ved bruk av studiepoenginntekter og generelle inntekter (studieplasser/basisfinansiering). Kostnadene blir fordelt på grunnlag av avlagte studiepoeng året før, samt tilleggskurs bestilt av fakultetene. De siste årene har det opparbeidet seg et underskudd på 0,9 mill. kr pr. 31.12.2019, fordi psykologisk fakultet har gjort endringer i sitt studieløp, og de faste kostnadene dermed ikke har blitt dekket. Dette må i utgangspunktet dekkes gjennom økt brukerbetaling. Totalkostnadene for 2021 er foreløpig beregnet til ca. 24 mill. kroner og finansieres gjennom brukerbetaling. Studiepoenginntektene for UiB utgjorde 13,5 mill. kroner i 2020. Resten finansieres av fakultetenes basisfinansiering.

Flere fakulteter (MN, JUS, PS) legger om sine studieløp slik at ex.phil. flyttes fra førstesemester til refleksjonsemner senere i studieløpet for viderekomne studenter. Dette vil endre ressursgrunnlaget for ex. phil. ved at det blir færre studenter og ved at tilbudet vil kreve høyere kompetanse av underviserne, som da ikke bør være på lektornivå, men tilby tilpasset forskningsbasert undervisning. Disse endringene er drevet fram ved studieplanendringer ved de enkelte fakulteter. Fakultetet er betenkt over de faglige konsekvensene av å flytte ex.phil. fra første semester, og den økonomiske effekten av denne omleggingen er foreløpig usikker, men kan potensielt få negative konsekvenser for fakultetet med dagens finansieringsløsning. Utdanningsutvalget har nedsatt en arbeidsgruppe for ex.fac. og ex.phil.. Arbeidsgruppens rapport skal behandles i utvalget 3. september 2020. HF har sterke interesser i ex. phil. og ser behov for at universitetsstyret tar stilling til hvordan ex. phil. organiseres, ressursbruk/finansieringsmodell og kompetansekrav.

HF ønsker en gjennomgang av finansieringsmodellen for ex.phil. i lys av at fakultetene vedtar endringer i sine studieprogram som kan føre til merkostnader.

700252 Norskkursene er et studietilbud til utenlandske studenter og ansatte som finansieres med bevilgninger fra hhv. Studieadministrativ avdeling (SA) for studenter og innvandrere og HR-avdelingen for ansatte. Disse avdelingene «bestiller» så norskundervisning av fakultetet. En ny inntektsmodell ble innført i 2017. Størsteparten av undervisningen blir gitt av faste undervisningsressurser. Totalkostnadene for 2021 ventes å bli om lag 12,8 mill. kroner.

1.7 Instituttinntekter øremerkede midler

Etter- og videreutdanning (EVU) er et viktig satsingsområde for fakultetet. Innenfor grunnbevilgningen eksisterer det flere videreutdanningstilbud, noen gratis og noen med studentbetaling. De viktigste områdene innenfor EVU er videreutdanning for lærere og språkopplæring, og mange av tilbudene er nettstudier. I inneværende år (2020) har budsjettet vært på 5 millioner, men vi justerer dette ned til 3,5 millioner i 2021. Grunnen til dette er at flere av videreutdanningskursene med studentbetaling omgjøres til gratistilbud, grunnet stor konkurranse fra andre institusjoner, samt at det er en vridning mot deltakelse i anbudskonkurranser innen studiefeltet f.eks. gjennom Utdanningsdirektoratet, DIKU, osv., noe som resulterer i BOA-prosjekter ved tilslag (se kap.2.2.2. BOA).

Imidlertid vil et nytt erfaringsbasert masterprogram i religiøse minoriteter settes i gang fra høsten 2021. Et nyutviklet tilbud i «Likestilling, inkludering og mangfold» ved Senter for kvinne- og kjønnsforskning vil også kunne gi økte inntekter under denne posten.

Utfordringen knyttet til videreutdanning er å finne den rette studentgruppen med stor nok betalingsvilje til at det dekker behovet for ekstra undervisnings- og administrative ressurser. Manglende mulighet for å ansette midlertidig på videreutdanningstilbud med usikkert inntekspotensial, oppleves også å hemme veksten på dette feltet, ettersom fakultet og enkeltinstitutter har begrenset mulighet til å ta investeringsrisikoen ved utvikling og oppretting av EVU-tilbud.

HF etterlyser UiBs annonserte insentivordning for EVU-prosjekter fra fjorårets budsjettprosess.

2 Planlagt disponering av 2021-budsjettet

2.1 Disponering knyttet til tiltak DIREKTE inn mot faglige mål

Det humanistiske fakultet er representert i de tre strategiske områdene ved UiB: marin forskning, klima- og energiomstilling og globale samfunnsutfordringer, og da særlig innenfor de to siste. Det er likevel klart at disse satsningene er forankret hovedsakelig ved andre fakulteter, og at UiBs øvrige strategiske satsninger under “Kunnskap som former samfunnet” er av minst like stor relevans for fakultetet.

2.1.1 Fakultetets mål, tiltak, ressursinnsats og resultater for de strategiske områdene

Når det gjelder antall årsverk knyttet til de strategiske områdene marin, klima og energiomstilling, og globale samfunnsutfordringer, har aktiviteten vært økende. HF's innsats har vært knyttet til klima og globale samfunnsutfordringer, men har i 2020 fått noe mer aktivitet rettet mot marin. Fakultet vil fremheve Sapientia, senter for fremragende forskning, som et godt eksempel på et tverrfaglig forskningsprosjekt som knytter humanistiske perspektiver til det marine, klima- og samfunnsmessige.

SKOK har særlig aktivitet rettet inn mot migrasjon og SDG5, Likestilling. SVT har en rekke relevante prosjekter knyttet til marin og klima, som EU-prosjektet *Recipes* og det nystartede ERC-prosjektet *Calendars*. SVT fikk 2020 NFR-prosjektet Managing Ethical Norwegian Seascape Activities (MENSA), og HF deltar i UiBs tverrfakultære, marine Cofund-søknad gjennom både SapienCE og SVT. To øvrige NFR-prosjekter ved HF utenfor sentrene har direkte relevans for klimaproblematikken (LingClim og The future is now).

På undervisningssiden kan det nevnes at flere emner ved HF har klimarelatert profil, som "Approaches to climate change in environmental Humanities". Institutt for fremmedspråk har et sterkt fagmiljø innen klimadiskurs (LINGCLIM), og har utviklet et tverrfaglig emne kalt «Klimafortellinger» på 200-nivå med oppstart i 2021. Senter for vitenskapsteori, som har et sterkt forskningsmiljø med direkte relevans for marin, klima og globale samfunnsutfordringer, deltar i utviklingen av et tverrfaglig masterprogram i bærekraft.

HF har i løpet av 2020 etablert tre prosjektsatsninger rettet mot den kommende SFF-utlysningen. Alle disse faller inn under UiBs strategiske områder. Den planlagte SFF-søknaden «Digital narratives» ved Scott Rettberg knytter an til de store teknologiskiftene, og bygger videre på det verdensledende fagmiljøet rundt ERC-prosjektet «Machine Vision». Både Sigrid Liens «Visions of the Arctic» og prosjektet til Jeroen van der Sluijs' «AcKnowledges» har sterk relevans for klima og globale samfunnsutfordringer. HF støtter selv allerede SFF-initiativene med bistillinger og nettverksmidler i 2020 og 21.

Samlet sett mener HF at miljøene kanaliserer betydelige midler inn mot UiBs strategiske områder marin, klima og globale samfunnsutfordringer, og vi har stor tiltro til de omtalte miljøenes gjennomføringsevne.

2.1.2 Fakultetets mål, tiltak, ressursinnsats og resultater i klyngene

Middelalderklyngen ved UiB ligger ved HF og utgjør en viktig grenseflate mot kultur- og museumsfeltet i Bergen, og er en velegnet arena for forskerrekutter, tverrfaglig og innovativ prosjektutvikling og forskningssamarbeid. Et vesentlig bidrag fra klyngen er formidlingen av kunnskap gjennom «Middelalderuken». Middelalderklyngen er et viktig virkemiddel for å oppnå målene i humaniorastrategien om å synliggjøre UiBs middelalderkompetanse, samlinger og utstillinger i strategiperioden fram mot 2022.

HF har sterke miljøer for middelalderforskning på flere institutter og fagmiljøer som norrønt, engelsk, arkeologi, historie og kunsthistorie. Det er stor aktivitet med prosjekter og konferanser, og middelaldermiljøet har vunnet flere av fakultetets åpne ph.d.-utlysninger. Fakultetets bidrag til klyngen er faglig ledelse, administrasjon og kommunikasjonsstøtte, lokaler og annen infrastruktur, samt pliktarbeidet til en rekrutteringsstilling. I tillegg har fakultetet fra 2019 bevilget treårige driftsmidler (inntil 200 000,- * 3) til en forskergruppe for tverrfaglig middelalderforskning med tilknytning til klyngen.

De sentrale midlene til prosjektledelse går ut i 2020. Fakultetet er tilfreds med aktivitetsnivået og fremdriften i klyngen og ser at det vil være svært uheldig å kutte i dagens struktur.

Middelaldersatsingen ved HF ble betydelig svekket som følge av en uventet avgang ved arkeologifaget ved AHKR i 2020 (stilling i nordisk middelalderarkeologi). Dette innebærer at UiBs middelaldersatsing mistet sentral kompetanse knyttet til nordisk middelalder generelt og den regionale kulturarven spesielt. Dette har svekket den faglige grenseflaten mot institusjoner og samfunnet rundt.

Fakultetet ber om at UiB viderefører sin bevilgning til middelalderklyngen (1,7 MNOK) og ser en slik videreføring som en forutsetning for at middelalderklyngen skal fortsette i sin nåværende form ut strategiperioden 2022.

I tillegg ber vi om en 3-årig brofinansiering til middelalderarkeologi som er tilknyttet aktiviteten ved middelalderklyngen, med vekt på regional og lokal arkeologiforskning og kulturminnevern. Vi ber om 0,5 mill. kr i 2021, 1 mill. kr i 2022 og 2023.

2.1.3 Andre viktige mål og tiltak ved fakultetet (handlingsplaner og egne mål)

Humaniorastrategien er det sentrale styringsdokumentet som i størst grad treffer HF's virksomhet. Nær sagt all aktivitet ved fakultetet bidrar inn mot å realisere UiBs humaniorastrategi, både når det gjelder forskning og utdanning. Også i de kommende årene vil det fortsette å være slik, og fakultetet imøteser en styrking av UiBs humaniorastrategi og ønsker å bidra ytterligere til å realisere målene som der er formulert og som i stor grad er forenlig med fakultetets egen strategi.

Fakultetet tilbyr et bredt og mangfoldig antall studieprogrammer og emner og har ca. 3.500 studenter. HF mener at en bred programportefølje har stor samfunnsverdi og at dette må vurderes mot kortsiktige økonomiske insentiver. Strategiske prioriteringer ved et universitet må bety noe annet en markedsmessig tilpasning til søknadstall.

UiB har de siste årene tematisert omfordeling av studieplasser mellom fakultetene. HF vil advare mot dette. HF har tatt grep og fyller nå samlet sett sine studieplasser. For HF vil en økonomisk motivert omfordeling av studieplasser fra fakultetet sannsynligvis bety nedlegging av studieprogrammer og forskningsmiljøer som vil endre institusjonens profil som et breddeuniversitet og ha alvorlige konsekvenser faglig og omdømmemessig.

Fakultetet er opptatt av å sikre en faglig bredde og tilpasser samtidig studieporteføljen ved å kanalisere ressurser til studentintensive fagområder. Viktige styringsverktøy for fakultetet er fakultetets overordnede strategi og faglige bemanningsplan. Bemanningsplanen muliggjør en langsiktig planlegging av fakultetets bemanning ut fra undervisningsbehov, strategiske satsninger, forskningskapasitet og andre hensyn. Bemanningsplanen revideres hvert år i forhold til budsjett og et sett med indikatorer, som for eksempel aktivitets- og resultatmål.

HF vil fortsatt prioritere en styrking av **lektorutdanningen**, (vekst i bemanning gjennom økt basisfinansiering i 2020 og 2021, bistillinger, rekruttering, nye studieplasser, omfordeling fra master) og rammeøkningen vil anvendes på dette (se også 1.1. Basisinntekter).

Siden 2018 har HF avsatt en årlig strategisk pott på 3 millioner kr til målrettede tiltak innenfor undervisning og forskning. Fakultetet planlegger også i kommende periode å opprettholde et

strategisk handlingsrom for fakultetsstyrte insentiver og tildelinger innenfor forskning og undervisning.

På **undervisningssiden** implementerer fakultetet UiBs nye kvalitetssystem og har som generelt mål å øke studiekvaliteten for å bedre søkertall og gjennomføring. Et tiltak for å oppnå dette er en prioritering av lektorstudiet og studier med god søkning, som digital kultur, historie og engelsk. Fakultetet er midt i en planlagt intern omfordeling av studieplasser fra master til femårig lektor, med bakgrunn i søkertall (se også 2.2.4). Fakultetet har også ansatt i 20 % II-stillinger, blant annet for å styrke tilknytningen til skolefeltet. I de tre siste årene har fakultetet gjennomført en strategisk satsning på undervisning innenfor en ramme av 1,5 mill. Særskilte midler har vært knyttet til kollokvieopplegg og studentoppfølging som blir videreført i en fullskala mentorordning fra høsten 2020. HF har innført en meritteringsordning for undervisere og undervisningsmiljøer og regner med at utgiftene til dette etter hvert vil beløpe seg til inntil 600 000 kr årlig.

Forskning. Fakultetet har de tre siste årene gjennomført en forskningssatsning på 1,5 mill. kr med ulike tiltak for å øke prosjektaktiviteten inn mot EU og NFR. Fakultetet er tilfreds med den økte innsatsen for å øke BOA-inntekter ved enhetene. Forskningssatsningen vil fortsette gjennom en allerede forpliktende treårig økonomisk støtte til forskningsgrupper, og II-stillinger til utvalgte miljøer. I tillegg har fakultetet hatt en utsilingsprosess med hensyn til fremtidige SFF-initiativer og har endt opp med tre prosjekter som man anser som både faglig lovende og strategisk relevante. Fakultetet vil fortsatt arrangere felles prosjektseminar for videreutvikling av prosjekter som har oppnådd god omtale i NFR-vurderinger og økt bruk ekspertpaneler vurderes. Vi forventer at tiltakene vil styrke forskningsaktiviteten ved fakultetet og medføre positive resultateffekter på lengre sikt.

Som nevnt i punkt 1.5 ønsker fakultetet å øke andelen av rekrutteringsstillinger som kan brukes til postdoktorer, til 30%. Postdoktorene våre er en viktig forskningsressurs og har en avgjørende rolle i utviklingen av nye BOA-prosjekter, ikke minst innen UiBs prioriterte felt ERC Starting Grant. Å ha muligheten til å øke andelen postdoktorer vil være et viktig virkemiddel i fakultetets forskningssatsning for ytterligere eksterntfinansiering.

Fakultetet er positiv til UiBs satsning på karrierebygging for yngre forskere gjennom Momentum-programmet og vil selv bruke en del av fakultetets forskningssatsning til å styrke yngre forskeres karrieremuligheter ved blant annet å motivere flere enn dem som er tatt opp på UiBs program til å søke om eksterne prosjekter (som for eksempel ERC Starting grant) ved å gi egne insentiver til å satse på dette. HF ønsker å legge til rette for et 3-årig pilotprosjekt for å styrke søknadsaktiviteten til yngre forskere og postdoktorer. Dette betyr for eksempel utvikling av søknadskompetanse og gi økt rom for søknadsaktivitet.

Fakultetet ber om at andelen rekrutteringsstillinger som kan gjøres om til postdoktorer øker fra 20-30%.

Fakultetet ber om 1 million i en treårsperiode til å styrke karrieremulighetene for yngre forskere.

Studentrekruttering og profilering av humanistiske fag

I Humaniorastrategien til UiB er det en eksplisitt målsetting om å heve rekrutteringen til humanistiske studier, og det er skissert et behov for å etablere et eget studentrekrutteringsprogram for Humaniora ved UiB.

HF ønsker et slikt profilerings/rekrutteringsprosjekt velkommen allerede inn mot søknadsfrist våren 2021. HF ønsker at prosjektet ledes og administreres av SA/KA som oppleves å ha høy kompetanse på slike kampanjer, i tett samarbeid og dialog med fakultetet.

HF kan stille med egenandeler i form av noe administrativ kapasitet og vil selv avsette inntil 500 000,- til prosjektet i 2021.

Fakultetet ber om at det avsettes 1. mill. sentralt ved UiB for å etablere et profilerings- og studentrekrutteringsprogram for humanistiske studieprogrammer ved UiB i 2021.

2.2 Disponering knyttet til tiltak INDIREKTE rettet mot faglige mål

2.2.1 Fakultetets innspill til UiBs strategibudsjett

Fakultetet følger aktivt opp UiB-strategien "Kunnskap som former samfunnet", utfyllende delstrategier og handlingsplaner og er særlig opptatt av å følge opp UiB sin humaniorastrategi i budsjettet for 2021. Infrastruktur, humaniorasenter og lektororganisering er beskrevet som sentrale virkemidler i UiBs strategi «Kunnskap som former samfunnet».

Kvalitet i forskning

HF ønsker aktivt å verne om forskningstiden til vitenskapelig ansatte og samtidig motivere og oppfordre til å søke ekstern finansiering av prosjekter. Etablering av insentiver for forskningsgrupper og enkeltforskere er viktige virkemiddel for å bidra til fokus på kvalitet. Fakultetet har de tre siste årene hatt en forskningssatsing med vekt på å øke den eksternfinansierte prosjektporteføljen ved fakultetet. SFF-søknadene jf. 2.1. står sentralt i fakultetets satsning på forskningskvalitet.

Gjennom humaniorastrategien har UiB signalisert å ville opprette et senter for fremragende humaniorarelevant forskning innen humaniora, juss og samfunnsvitenskap. Senterets idé er å gi gode forskningsforhold, forskningstid og nettverksmidler for inntil to faglig sterke søknader i året. En utredning om et slikt senter anslår at det ved full drift vil ha budsjett på omkring seks millioner NOK. I 2019 ble det gjennomført et pilotprosjekt og to tildelinger ble gjort. Fakultetet ser positivt på en slik ordning og mener at den over tid vil kunne bygges ut til å bli et viktig verktøy for oppbyggingen av særlig fremragende forskere og forskergrupper som på sikt vil kunne konkurrere om større prosjekter. Fakultetet støtter derfor en videreføring av pilotprosjektet i 2021 og en opptrappingsplan fram mot 2022. Andre viktige tiltak under humaniorastrategien i dag er tverrfaglige prosjektutviklingsstøtte og nettverk for digital humaniora. Fakultetet ser også behovet for å styrke forskerrekrutteringen for å realisere humaniora-strategien og ønsker at det skal bevilges flere rekrutteringshjemler knyttet opp til strategien.

Fakultetet støtter en avsetning til humaniora-strategien innenfor UiBs strategibudsjett på 2,5 mill. og i tillegg en opptrappingsplan for et Holbergssenter til 6 mill.

Fakultetet ber om at det avsettes en rekrutteringshjemmel til humaniorastrategien.

Lektorutdanning og skolesamarbeid

I UiBs reviderte strategi «Kunnskap som former samfunnet» er det lagt særlig vekt på nasjonalt ledende lektorutdanning. HF har i 2020 utvidet grenseflaten mot skoleverket gjennom fem nye bistillinger, og fakultetet prioriterer dette feltet med administrasjon, stillingsressurser og omdefinering av studieplasser. Fakultetet mottok også 20 studieplasser som del av koronatiltakene høst 2020. Lektorutdanningen er imidlertid også avhengig av at UiB prioriterer dette både med faste avsetninger og som strategisk satsningsområde med langsiktig opptrappingsplan i strategibudsjettet. Vi imøteser en videre prioritering av lektorfeltet i tråd med vedtak i Styringsgruppen for lektorutdanning. I 2021 bør UiB etablere et fysisk lektorsenter utenfor fakultetsstrukturen med sentral beliggenhet på campus. Samarbeid og koordinering mellom de involverte fakultetene vil være avgjørende. Senteret bør ha et klart mandat som muliggjør koordinering og skolefaglig utvikling, samtidig som man ivaretar disiplinlig forankring på fakultetene.

HF støtter at UiB utvikler sin lektorsatsning videre ved å etablere et lektorsenter i tråd med intensjonene i Flaskehalsrapporten og vedtak i Styringsgruppen. For å nå dette sentrale målet i UiBs strategi, og for å kunne møte NOKUTs nasjonale evaluering av lektorutdanningen på en god måte, er det nødvendig med både faglig-administrative ressurser og velegnete lokaler. Det er vanskelig å anslå en sum, men et estimat vil være en gradvis opptrapping mot 6 mill. kr. i 2024 i UiBs strategibudsjett.

EVU

HF ønsker å videreutvikle sin EVU-virksomhet. Tradisjonelt er fakultetets EVU-virksomhet rettet mot videreutdanning av lærere i skolen, særlig gjennom programmet KfK. HF har også i 2020 fått tilslag på flere EVU-søknader, blant annet utvikling av tysk og fransk fra Utdanningsdirektoratet. Fakultetet ser altså en sammenheng mellom lektorsatsning og EVU-satsning, men det finnes også en rekke EVU-initiativ ved HF som går i andre retninger enn skolesektoren, og det er et betydelig potensial her. Det er viktig at UiB får på plass en tydelig insentivmodell for oppretting av EVU-tilbud, med særlig vekt på å redusere den økonomiske oppstartsriskoen ved enhetene.

Vi ber UiB om å lage en insentivordning for oppstart av EVU-prosjekter.

Infrastruktur/digital humaniora

HF har i tråd med UiBs strategi i 2019 etablert en egen handlingsplan for infrastruktur. Humanistisk infrastruktur er i første rekke bøker, arkiv og samlinger. UBB og særlig bibliotek for humaniora er helt vesentlig som infrastruktur for humanistiske miljøer, både i kraft av kompetanse og som ressursbygg. HF har et godt samarbeid med UBB og vil bygge videre på dette i 2021. Det vil fortsatt være en høyt prioritert oppgave for HF å få til en god prosess for arkivoverføring og digitalisering i samarbeid med UBB.

Humanistisk infrastruktur er et felt i sterk nasjonal vekst. Gjennom to tilslag på NFRs nasjonale veikart om infrastruktur, Clarino+ og Samla, blir fakultetet og UiB gjennom en koordinert satsing sammen med UB godt posisjonert for å innta en nasjonal rolle innen digital humaniora. HF opplever

imidlertid at UiBs interne infrastrukturesatsning ikke fanger opp denne utviklingen. UiBs interne utlysning av midler til stor infrastruktur er ikke tilpasset prosjektprofilen innen humanistisk infrastruktur. Fakultetet var kritisk til fordelingen i 2019 og ser at utlysningen av midlene i 2020 ikke fanger opp de humanistiske fagmiljøenes behov for støtte til infrastruktur. HF mener at UiB bør dele ut infrastrukturmidlene fakultetsvis i større grad, alternativt tilpasse søknadskriteriene.

HF ber om at UiB fordeler sitt interne infrastrukturbudsjett mellom fakultetene eller tilpasser søknadskriteriene fakultetenes ulike behov.

Oppbyggingen av humanistisk infrastruktur er knyttet til flere sentrale kompetansemiljøer innenfor språksamlingene og ulike former for digital humaniora. En sentral komponent er miljøet i datalingvistikk, som har hatt nasjonal suksess på infrastrukturfeltet gjennom Clarino og Clarino+. Fakultetet er bekymret for at kompetanseoppbyggingen og kontinuiteten i denne infrastrukturesatsningen vil være svært utsatt når en faglig nøkkelperson går av for aldersgrensen i 2024. Fakultetet ber om særlig støtte til oppbyggingen og videreføringen av kompetanse innenfor datalingvistikk og Clarino fram til og med 2024. Det er videre uløste utfordringer med finansiering av store e-infrastrukturer i driftsperioden, blant annet ERIC-avgift.

Fakultetet ber om støtte til å bygge opp og videreføre datalingvistisk kompetanse og kontinuitet knyttet til Clarino fram til 2024. Vi ber om følgende i perioden 2021-2024: 0,5 mill. kr. i 2021, 1 mill. kr i 2022 og 1,5 mill. kr i 2023 og 2024.

Korona-effekter

Korona-effekter i 2020 betyr for fakultetet både besparelser og merkostnader, og postene kan i noen grad dempe hverandre. På lengre sikt er konsekvensene mer usikre. Det har kommet signaler fra UiB om mulig inndragning av Korona-besparelser.

I 2020 har koronasituasjonen medført lavere driftskostnader med betydelig redusert reise og seminarvirksomhet. Forskningsreiser og forskningsplaner er endret, avlyst eller utsatt. En del av disse reduserte driftsutgiftene er øremerke prosjektmidler som ikke kan omfordeles. Der midlene ikke er øremerkede, har enhetene omfordelt ressurser underveis, for eksempel gjennom innleie av ekstra prosjekt- og undervisningspersonell.

Koronasituasjonen har medført en mer krevende undervisningssituasjon grunnet digitalisering og avstandskrav. Fakultetet har gitt instituttene et ekstra handlingsrom tilsvarende ca. 1,7 mill. for å sikre undervisningskapasitet for høsten 2020. I tillegg kommer utgifter til koronarelaterte hjemreiser for studenter og ansatte, ekstra kontorutstyr osv. På lengre sikt forventes bortfall av resultatinntekter på grunn av mindre studentutveksling, stipendiatforlengelser og økt undervisningsbelastning som kan medføre redusert forskningskapasitet, etc.

Eventuelle besparelser på grunn av koronaeffekten er stort sett enten øremerkede eller allerede omfordelt. HF vil derfor advare mot å trekke inn Korona-besparelser. Forutsigbare og langsiktige stabile økonomiske rammer er avgjørende for fakultetets økonomistyring og denne type signaler skaper stor usikkerhet omkring disse, særlig når det reelle handlingsrommet oppleves å være lite. Dette gjelder særlig for et fakultet som opplever en anstrengt økonomi.

Fakultetet vil advare mot å trekke inn midler fra fakultetene uten å se på ekstra utgifter og reduserte inntekter på både kort og lang sikt.

Tabell 5: Oppsummering av innspill til strategibudsjett

Innspill til strategibudsjett	2021	2022	2023	2024
Studentrekruttering og profilering av humanistiske fag	1 000			
Humaniorasenter		2 000	4 000	6 000
Kvalitet i forskning	2 500	2 500	2 500	2 500
Rekrutteringshjemmel	945	969	993	1 018
Lektorsenter	1 000	2 000	4 000	6 000
Humanistisk infrastruktur	500	1 000	1 500	1 500
Sum innspill til strategibudsjett	5 945	8 469	12 993	17 018

Tabellen over viser oppsummert det vi ber UiB sette av på strategibudsjettet i årene fremover.

2.2.2 Fakultetets vurdering av BOA-inntektskildene og planlagte budsjettposter til egeninnsats og overhead

Tabell 6: Budsjettforslag BOA

Spesifikasjon av budsjettforslag BOA for Det humanistiske fakultet (tusen kr)	Budsjett 2020 inntekt for aktivitet	Prognose 2020 inntekt for aktivitet	Budsjett 2021 inntekt for aktivitet	Endring	Budsjett 2021 fakturert inntekt
Forskningsrådet	34 339	29 452	38 000	3 661	38 000
EU	20 098	15 244	19 000	-1 098	19 000
herav EU, forskning		15 229	19 000	-1 098	19 000
herav EU, utdanning og annet		15	1 578	1 578	1 578
Andre	20 865	18 237	19 000	-1 865	19 000
herav andre - statlige etater	12 343	11 372	9 714	-2 629	9 714
herav andre - kommunale/fylkeskommunale etater	-	-	-	-	-
herav andre - organisasjoner	-	86	383	383	383
herav andre - gaveforsterkning	-	-	-	-	-
herav andre - gaver	656	421	913	257	913
herav andre - næringsliv/privat	-	166	-	-	-
herav andre - stiftelser	5 866	4 571	6 412	546	6 412
herav andre - øvrige	2 000	1 621	1 578	-422	1 578
Oppdrag	5 444	4 974	11 000	5 556	11 000
Sum	80 746	67 906	87 000	6 254	87 000

Budsjettmålet for 2021 er satt til 87 millioner kr, noe opp fra fjorårets budsjett. Av dette består 66 mill. kr av eksisterende prosjektportefølje og antakelser om tilslag på nye prosjekter for 18 mill. kr.

Prognosen for 2020 ser ut til å bli en del lavere enn budsjett (68 millioner), med en antakelse om 50 % reduksjon av budsjetterte driftskostnader og enkelte forsinkelser. Ambisjonen er en gradvis økning av BOA-inntekter, opp mot 100 millioner (ca. 20%) i løpet av 2024.

Inntekter fra *Forskningsrådet* utgjør den største andelen av eksterne finansieringskilder med 38 millioner kr. Det største prosjektet i 2021 vil være SFF-en, SapienCE, som vil stå for nærmere 1/5 av NFR budsjettet. Vi budsjetterer med 8,4 millioner i nye tilslag på NFR-prosjekter i 2021.

Inntekter fra *EU* forventes å ligge på 19 millioner kr, noe lavere enn fjorårets budsjett. To ERC-prosjekter i full gang står for en stor del av aktiviteten, men ni MSCA-prosjekter og flere ordinære EU-prosjekter er også en del av porteføljen. I alt budsjetterer vi med 2,8 millioner i nye tilslag på EU-prosjekter i 2021.

MSCA-prosjektene kvalifiserer til toppfinansiering, både gjennom et tilskudd for å dekke tariff lønn og ekstra insentiv som for andre EU-prosjekter (10 % av regnskapsført aktivitet). I den senere tid har det oppstått stor usikkerhet knyttet til de økonomiske konsekvensene av ulike måter å lønne kandidatene på, måten regnskapet føres og betingelsene knyttet til hva toppfinansieringen kan brukes til.

Vi ber om at eventuelle endringer i forutsetningene for nye MSCA-prosjekter ikke vil ha tilbakevirkende kraft for eksisterende eller gamle prosjekter. Det er viktig med forutsigbare rammebetingelser når det gjelder f.eks. toppfinansiering på beslutningstidspunktet.

Inntekter fra *andre finansieringskilder* forventes på samme nivå som EU-inntekter, nemlig 19 millioner kr. De viktigste finansieringskildene er statlige etater og stiftelser. Innen statlige etater er prosjekter i tilknytning til språksamlingene betydelige. Fakultetet har også tre prosjekter med finansiering fra Trond Mohn stiftelse. I alt budsjetterer vi med 2 millioner i nye tilslag på prosjekter fra andre finansieringskilder i 2021.

Inntekter fra *oppdragsvirksomhet* forventes å øke til 11 millioner kr i 2021. Dette skyldes at BOA-aktivitet innenfor studiefeltet er et vekstområde. Viktige prosjekter her omfatter videreutdanning for lærere (Kompetanse for kvalitet) og utarbeiding av nasjonale prøver og eksamen i engelsk for lavere skoletrinn (alle finansiert av Utdanningsdirektoratet). De første prosjektene innen Kompetanse for kvalitet startet i 2016. Fakultetet har også nylig fått tilslag på utviklingsmidler og videreutdanning i tysk og fransk, som vil starte opp høsten 2020. To institutter har signalisert ønske om å sende nye tilbud innenfor ordningen Kompetanse for kvalitet (KfK) fra Utdanningsdirektoratet, i engelsk og norsk.

Tabell 7: Oversikt over samlet BOA-relatert aktivitet (i mill. kroner)

		BOA	GB
Egeninnsats	Egenfinansiering	-26	21
	Overhead egenandel	-16	16
Sum egeninnsats		-41	37
Øvrige	Andre interne transaksjoner	0	9
	Bruk av GB-ansatte	25	-25
	Kostnadsoverhead	40	-40
	Øvrig	64	0
Sum øvrige kostnader		128	-56
Sum totalt		87	-19

Budsjettet egeninnsats i BOA-prosjektene for 2021 beløper seg til om lag 41 millioner kr, med egenfinansiering på 26 og egenandeler av overhead på 16 millioner kr. En stor del er i form av forskeres egeninnsats og rekrutteringsstillinger, men også 4 millioner kr i toppfinansiering for EU-prosjekter og SFF. Dette gir, sammen med eksterne inntekter, grunnlag for en samlet BOA-relatert aktivitet på 128 millioner kr.

Det er betydelige effekter på grunnbevilgningen på grunn av BOA. På annuum forventer vi frikjøpsinntekter på 10,2 millioner kr til instituttnivået, overhead til fakultetet med 8,2 millioner og fellesbidrag sentralt på 9,3 millioner kr.

2.2.3 Fakultetets mål, tiltak og resultater innen effektivisering og gevinstrealisering

HF arbeider kontinuerlig med både å forbedre kvaliteten på, og effektivisere, administrative prosesser. Det er fremdeles viktig å nevne at i perioden 2015 til 2018 nedbemannet HF vitenskapelig stab med 12 vitenskapelige førstestillinger og reduserte administrativ stab med ca. 8,5 årsverk. Dette med bakgrunn i anstrengt økonomi. En rekke administrative effektiviseringstiltak er også iverksatt de siste årene.

Her er noen av disse kort beskrevet:

- Prosjekt for sømløs saksbehandling mellom HR-seksjonen ved fakultetet og administrasjonskonsulentene ved instituttene har gitt HR feltet et kapasitets- og kompetanseløft.
- Prosjekt for effektivisering av timeplanleggingen ved HF. Oppretting av et ressursnettverk som koordinerer og foretar all timeplanlegging, koordinert fra fakultetsnivået. Målsettingen er økt effektivisering, profesjonalisering og minsket sårbarhet.
- HF har vært UiB pilot for effektivisering av studieplanarbeidet i samarbeid med Studieadministrativ avdeling og dette er tatt i bruk ny teknologi.
- HF har vært pilot og pådriver for utvikling av Kognitiv Studieveileder (HUBRO). HF er det første fakultetet i landet som tar i bruk denne teknologien. Delvis robotisering av studieveiledning har vært et prestisjeprosjekt ved UiB..
- HF har det siste året gjennomført et rutineutviklingsprosjekt på studiefeltet med vekt på standardisering, kvalitetssikring og effektivisering av prosesser. Både kvalitetsgevinst og harmoniseringsgevinst er oppnådd.
- HF har utredet og innført en ny teknisk økonomimodell for HF fra 2019. Dette for effektivisering av økonomiprosessene og synliggjøring av resultatansvar og insentiver.
- HF har hatt et eget BOA-team siden 2015 og administrativt støtte til eksterntfinansierte prosjekter er siden styrket og videreutviklet.

HF har de siste årene opplevd en jevn vekst i BOA-økonomien og i studenttilfang, samtidig som det kommer til nye aktuelle oppgaver som krever administrativ og faglig oppfølging. Det er samtidig krevende å identifisere oppgaver som kan tas bort. Administrasjonen opplever økt krav til kompetanse og kapasitet. Korona-situasjonen har siden februar skapt et stort ekstra trykk på både faglige og administrative ressurser, både i forhold til beredskapsarbeid og annet.

Det er en ambisjon ved HF for 2021 å i størst mulig grad takle økt faglig aktivitet med den samlede administrative bemanningen vi har, med eventuelle justeringer internt mot områder som prioriteres.

HF har forhåpninger til at pågående BOTT-prosesser, og innføring av nytt økonomi og saksbehandlingssystem ved UiB, vil medføre prosessforenklinger som kan gi både kvalitetsheving og effektiviseringsgevinster på lengre sikt. Fakultetet forventer å være tett inkludert i disse prosessene.

Det årlige effektiviseringskuttet oppleves nå som et rent rammekutt uten at det er realistisk å knytte dette til å effektivisere administrasjon eller som et insentiv til gevinstrealisering.

2.2.4 Fakultetets mål, tiltak og forslag knyttet til studieplasser

Fakultetet har 1040 studieplasser til grunnstudier, utlyst i samordna opptak for 2020/2021.

Opptaksrammen for toårig master er i 2020 på 214 plasser, men dette er en midlertidig ramme da utgangspunktet med 243 masterstudieplasser er under intern omdisponering til 170 plasser innen 2022.

Omdisponering av studieplasser

Fakultetet har fremdeles et høyere rekrutteringsgrunnlag enn vi har antall studieplasser på lektorutdanningen og har høsten 2020 fått 183 ja-svar til 125 plasser, samtidig som vi har rundt 150 studenter på venteliste.

I 2017 fikk HF gjennomslag for å omgjøre 73 toårige masterplasser til 29 femårige lektorstudieplasser (universitetsstyresak 142/17). Opptaksrammen for masterprogrammene ved HF ble med dette vedtaket redusert fra 243 til 170 plasser. Utbyggingen av lektorprogrammene tar fem år og nedtrappingen av masterplassene er dermed nå midt i en prosess. I 2022 er omdisponeringen gjennomført og den reelle opptaksrammen på 170 plasser nådd. Prosessen er illustrert i tabellen under.

Overnevnte interne grep gir forventninger om økt studiepoengproduksjon i årene fremover.

Tabell 8: Omdisponering av studieplasser fra 2017

Studium	Opptaks- ramme 2017	Opptaks- ramme 2018	Opptaks- ramme 2019	Opptaks- ramme 2020	Opptaks- ramme 2021	Opptaks- ramme 2022
Master (toårig)	243	214	214	185	185	170
Lektor (femårig)	71	100	105 ¹	125 ²	125	125

¹ 25 PPU-plasser omdisponert til lektorplasser i 2019.

² HF ble tildelt 20 nye lektorplasser i revidert statsbudsjett.

Omdisponeringen av studieplasser fra master til lektorutdanning vil på sikt sørge for at antall studieplasser på toårig master harmonerer med rekrutteringsgrunnlaget. Det er samtidig en målsetting å øke antall søkere til masterprogrammene.

Tabell 9: Budsjettmessig effekt av omdisponerte studieplasser, jfr. vedtak i universitetsstyret 142/17³:

Endring studieplasser, type endring	Antall	Kategori	Endringsår
5-årig integrert lektorutdanning	29	D	2018
5-årig integrert lektorutdanning	29	D	2019
5-årig integrert lektorutdanning	29	D	2020
5-årig integrert lektorutdanning	29	D	2021
5-årig integrert lektorutdanning	29	D	2022
2-årige masterplasser	-29	D	2018
2-årige masterplasser	-36	D	2019
2-årige masterplasser	-51	D	2020
2-årige masterplasser	-65	D	2021
2-årige masterplasser	-73	D	2022

HF har blitt tildelt 20 nye studieplasser på lektor fra høsten 2020. Dette var del av den ekstraordinære tildelingen som UiB mottok som følge av koronasituasjonen. Sammen med omdisponeringen av studieplasser til lektor er dette en viktig styrking av HF som et betydelig lektor fakultet. I 2022 vil lektorstudentene tilsvare over 20 % av studentmassen ved HF.

Nye studieplasser

Fakultetet ønsker å bidra til UiBs ambisjon om å tilrettelegge for flere tverrfaglige studieprogram og har tre ulike faglige initiativ som vil bidra til å realisere UiBs målsetning innenfor dette feltet.

Fakultet har i samarbeid med Mat.Nat.-fakultetet gjennomført en utredning av et tverrfakultært Honours Degree-program. Programmet er planlagt med oppstart fra høsten 2022. I tillegg har fakultetet startet utredning av et tverrfakultært PPE-program i samarbeid med SV-fakultetet, også med oppstart fra høsten 2022. Vi søker primært om studieplasser, alternativt om utviklingsmidler/finansiering til hvert av studieprogrammene på 1,5 mill. kr årlig fra 2021.

I tiltakspakken høsten 2020 mottok UiB en del tematiske studieplasser som kunne knyttes til disse programmene, men ingen av disse ble lagt til HF. Fakultetet er avhengig av sentrale strategimidler for å utarbeide og implementere disse programmene. På sikt vil det være formålstjenlig at fakultetet tildeles studieplasser for å opprettholde programmene.

³ Beregningen av reduksjon av masterplasser ble gjort før innføringen av kandidatuttelling ble innført. Ved dagens finansieringsmodell, ville reduksjonen blitt 71 masterplasser.

Studieprogram i Politics, Philosophy and Economics (PPE)

Ved Universitetet i Bergen er det gode forutsetninger for å etablere et PPE-studieprogram. Det eksisterer sterke forskningsmiljøer innenfor det vi bredt kan kalle velferdsforskning og forskning på rettferdig fordeling. Ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet og Det humanistiske fakultet ble det våren 2019 oppnevnt en arbeidsgruppe for å utrede et tverrfakultært studieprogram for PPE. Arbeidsgruppen la et grunnlag for videre satsing på et slikt studieprogram. De to fakultetene har startet utredning av et tverrfakultært PPE-program med oppstart fra høsten 2022.

HF ber primært om studieplasser, subsidiært om utviklingsmidler/finansering til PPE på 1,5 mill. kr årlig fra 2021.

Bachelorprogram Honours Degree (HD)

Det er uttrykt politisk ønske om å utvikle tilbud til «de mest talentfulle og motiverte studentene». Dette kommer blant annet til uttrykk i Stortingsmelding 16 (2016-2017) «Kultur for kvalitet i høyere utdanning» som oppfordret utdanningsinstitusjonene i høyere utdanning om å utvikle slike tilbud. Det samme kommer til uttrykk i Stortingsmelding 25 (2016-2017) «Humaniora i Norge» og Humaniorastrategien til UiB. Det humanistiske fakultet og Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet utredet våren 2019 muligheten for et samarbeid om en HD-bachelor (Rapport fra arbeidsgruppe, våren 2019). Høsten 2019 satte de to fakultetene ned en arbeidsgruppe som foreslo et studieløp tilnærmet likt som ved UiO og «Klima og miljø» som tematisk satsingsområde (Rapport fra arbeidsgruppen for utforming av studieløp til Honours degree-program for humaniora og realfag ved Universitetet i Bergen).

HF ber primært om studieplasser, subsidiært om utviklingsmidler/finansering til HD på 1,5 mill. kr årlig fra 2021.

Tabell 10: Forslag til nye studieplasser

Nye studieplasser, type studieplass	Antall	Kategori	Oppstartsår	Varighet (i år)
Bachelorprogram i Politics, Philosophy and Economics (PPE)	10	D	2022	3-årig
Bachelorprogram Honours Degree	10	B	2022	3-årig

2.2.5 Investeringer

Koronapandemien har ført til endrede arbeidsmetoder og økt behov for datautstyr, i tillegg må vi forvente økt slitasje av personlig datautstyr på grunn av transport til og fra hjemmet.

Basert på tidligere års investeringer, med en liten økning på grunn av korona, budsjetterer vi med investeringer på totalt 3,4 mill. kr, hvorav det meste, ca. 2,3 millioner, er på instituttnivå. Om lag 0,5 million av investeringene på instituttnivå er knyttet til BOA-aktivitet.

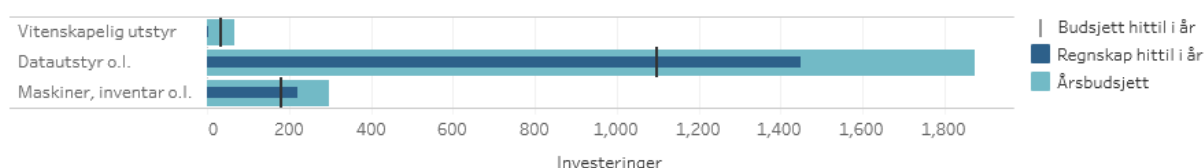
4712 Tekn./vitensk. Utstyr kjøp: 0,1 millioner kr

4721 Datautstyr kjøp: 2,6 millioner kr

4722 Audiovisuelt utstyr: 0,2 millioner kr

4733 Inventar, kjøp: 0,5 millioner kr

Figur 1: Investeringer per juli 2020

Nytt HF-bygg

Med utgangspunkt i UiBs masterplan for areal har HF i samarbeid med EiA snart ferdigstilt en mulighetsstudie for fornyelse av HF-kvartalet som inkluderer Sydneshaugen skole, HF-bygget og nybygg i Dokkeveien, finansiert ved salg av eksisterende bygningsmasse i Øisteins gate.

En revitalisering av Sydneshaugen skole sammen med eksisterende og nye arealer vil være en viktig oppfølging av UiBs humaniorastrategi og vil kunne medføre en rekke faglig-sosiale forbedringer ved at alle HFs institutter kan samlokaliseres, fakultetsadministrasjonen kan komme nærmere instituttene og ved at man kan få mer velfungerende fellesarenaer for studenter og ansatte. Sydneshaugen som integrert campus vil tjene på at de uhensiktsmessige arealene i Øisteins gate tilbakeføres til boligformål samtidig som man får et moderne, godt utnyttet og miljøriktig universitetsbygg på det som i dag er en åpen parkeringsplass.

Utredningen av et slikt kvartal ble igangsatt våren 2019 og er fulgt opp i samarbeid med EiA, arkitekter og etablering av en referansegruppe ved HF i 2020. HF ser for seg at et nybygg inneholder både kantine og vranglearealer og at det er godt integrert med HF-bygget og Sydneshaugen skole. Prosjektet har et potensiale for en betydelig reduksjon i årlig husleie, og fakultetet er innforstått med at prosjektet vil medføre arealeffektivisering. Det forutsettes at prosjektet er økonomisk lønnsomt for fakultetet gjennom redusert internhusleie. Det forutsettes også individuelle kontorer for vitenskapelig ansatte og deler av administrasjonen. Koronasituasjonen har aktualisert behovet for individuelle kontorer for alle ansattgrupper. Brukermedvirkning må ivaretas på en god måte i tiden fremover, og det må settes av nødvendige prosjektersurser sentralt til koordinering og fasilitering av brukergrupper, også med tanke på utforming av moderne og fremtidsrettede undervisningsarealer.

Oversending av mulighetsstudie og reguleringssøknad til kommunen planlegges høsten 2020 og selv om behandlingen i kommunen forventes å ta flere år med tett dialog, planlegges det oppstart av formell brukerprosess i løpet av 2021.

HF ber om at UiB og EiA prioriterer dette byggeprosjektet også i 2021 og ønsker å være tett påkoblet alle deler av den videre prosessen.

HF har i senere år arbeidet aktivt med arealeffektivisering, og miljøene i HF-bygget og sentrene melder om at arealkapasiteten nå er sprengt. Fakultetet arbeider for økt eksternfinansiering og prosjektaktivitet som vil utløse ytterligere rombehov i tilknytning til HFs nåværende og fremtidige arealer.

Forslag til mindre bygningsmessige tiltak og investeringer sendes EIA innen 1. sept. med kopi til Økonomiavdelingen. Her prioriteres det bl.a. en helhetlig gjennomgang og oppgradering av undervisningslokaler, særlig på Sydneshaugen skole, og generell oppgradering av studentarealer (Ad fontes).